

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI LAP.

Megjelenik hétfő és csütörtök kivételével minden nap.

HIRDETÉSEK a szerkesztőségben
és a kiadóhivatalban vétettek fel.
Szerkesztőség: és Kiadóhivatal:
Bende Imre-u. 3. sz.

Tarsszerkesztő:
Wagner Anta!

Laptulajd. és fel. szerkesztő:
Dr. Valentin Emil

Előfizetési árak:
Égész évre 10 kor. Vidékre 16
kor. Egyes szám ára 4 fillér

Gyors iramban

folyik a munkapárti képviselőházban a költségvetés tárgyalása. A látszat kedveért fel-felszólal egyik-másik mungó képviselő, de csak a látszat kedveért. Fölöstökökre megeszik a kisebb tárcákat, villásreggelire elfogyasztják a belügyi tárcát. És zúg a helyeslés a miniszterelnök szavai nyomán. Nincsen ellenvélemény, nincsen komoly kritika. Minden úgy jó, ahogyan van. A javaslatot bíráló ellenzék szuronyrohammal verik vissza a képviselőháztól s így egészen kényelmesen gyártják ma a költségvetés egyrésztét, holnap azt a kivételes törvényt, amely még az önfenntartás és az övédelem fegyverét is kicsavarja az állampolgár kezéből. Konfiskálva van az egyéni jog, a közszabadság minden intézménye, az egyesülési jog. A gyülekezési jogról ne is beszéljünk. Ami nincs és nem volt, arra nem érdemes szót vesztegetni.

Letárgyalták és elfogadták a belügyi tárcát. És hiába lázongott, hiába tiltakozott az egész magyar iparos és kereskedővilág, csak felemelték duplájára a betegsegélyző pótdadót. Egyik mungó megkockáztatta a kérdést, hogy nem-e lesz ez az új adó tulságosan terhes az iparosoknak és kereskedőknek. De nem sokáig beszélhetett a jó vitéz. Lehurogták. Hogy már hogyan lenne jó, amikor Lukácsnak is jó.

Ami Lukácsnak jó, az csak jó lehet annak az adóval meg egyéb közterhekkel agyonsanyargatott szegény polgárnak is.

És jönnek a többi tárcák. Jön a kereskedelmi, az igazságügyi és a honvédelemügyi tárcá. Minden egyes tárcához számtalan érdeke fűződik Baja városnak is.

A kereskedelmi tárcánál meg kellene tudnunk, hogy mi van a közuti hiddal, amelynek létesülése miránk nézve ekziszcenciális életkérdés. Hallanunk kellene arról is, hogy mi lesz azokkal az ázsiai állapottal leledző utakkal, amelyek Baját még mindig körül veszik. Felvilágosítást szeretnénk hallani arról, hogy mikor és mily arányban bővítik ki a bajai pályaudvart.

A földmivelségi tárcánál végre felvilágosítást kellene kapnunk arról, hogy a régen ígért, gyakran kilátásba helyezett bajai téli és kereskedelmi kikötőt mikor csinálják meg és egyáltalán megcsinálják-e?

Szóvá kellene tenni a honvédelmi tárcá költségvetésének tárgyalásánál a helyőrség kérdését is. Kapunk-e hát katonaságot? Kapunk-e hát gyalogságot? Mert — ha lehet erről egyáltalán beszélni — úgy csakis erről lehet szó. Ha a mostani létszám szaporítása mellett sem kaphatunk katonaságot, akkor elvárhatunk még vagy százegyhány estendeig katonaságra.

Az igazságügyi tárcánál is volna egy szerény kérdésünk: Mi lesz azzal a megígért, visszaszitt és újra megígért törvényszékekkel? Hátszeg, Versec, Makó, Ungvár, Jászberény nem tudom én milyen más városok már tisztában vannak azzal, hogy lesz-e, nem lesz-e törvényszékük. Mi még mindig a mellényünk gombjain találgatjuk, hogy mi is lesz azzal a sokat emlegetett törvényszékekkel?

Választ kellene minderre a kérdésre kapnunk. De ki fogja a kormánytól mindezt a választ számon kérni most, amikor mindent már előre helyeselnék, amikor a minisztertől kérdezni valamit, vagy pláne a kormány egyik-másik tagját felelősségre vonni, szentségtörés.

Mi nézhetjük, miként darálják le a költségvetést, de jót nem várhatunk.

Sétálok az utcán

szerte-széjjel és figyelemmel kisérek mindent, ami utamba akad.

Most a városi kórház felé visz az utam és elmegyek a városi szegényház előtt is. Egész új, egész csinos látvány lep meg a városunk ezen emberbaráti, humanus intézménye előtt. Ugy vagyok megszokva, hogy ezelőtt a közintézmény előtt mindig és mindenkor elaggott, összetöppörödött aggastyánok szoktak ácsorogni.

Ma életerős, színes ruhájú, robusztos legények járnak-kelnek be a kapun Szóval huszárok ütötték fel a tanyájukat a szegényházban.

Emlékszünk még arra az időre, amikor a közgyűlés elé olyan javaslat került, hogy ki kell bővíteni a szegényházat egy munkate-

remmel és egy lábadozó betegek részére szolgáló teremmel. Mert — mondotta egész helyesen az indokolás — mégsem helyes az, hogy a szegény öregek ott töltsék az éjszakájukat és egész napukat is, ahol dolgoznak.

Ezt mindenki belátta és helyesnek találván, a javaslatot megszavazták. És most, hogy néhány tartalékos huszár bevonult, most egyszerre elfelejtkeztek humánus érzésről, elfelejtették, hogy vigyázni kell a szegény öregek egészséges levegőjére, hanem egyszerűen bekvartélyozták a katonákat és a szegény öregeket összezuffolták egy szűk, kis helyre.

Hát most már nincsen humánus érzés.

Szeretnék tudni, hogy miért keresték ki éppen a szegényházat? Nincsen az egész városban más hely, ahol a tartalékosokat el lehet helyezni? Az a meggyőződésem, hogy ha egy kis fáradságot vettek volna maguknak, akkor találtak volna más helyet is, mint éppen a szegényházat.

Miért kell éppen a szegény öregeknek összehuzódniok.

Ilyen gondolatokkal foglalkozva akarok a rövidebb uton a Józsefvárosba jutni, s ezért átvágok a Petőfi Sándor-utcán. De alaposan megjártam vele, mert lám nyakig süllyedek a sárban.

Miért nem rendezik már egyszer ezt az utcát. Házak ugyan nincsenek egyik részében, de éppen ez az utca a legfogalmasabb, legjobban járt utak egyike.

Egy kis rendet itt sem ártana teremteni.

F. K.

NAPIHIREK.

Liceális előadás.

A szabadliceális bizottság második előadását vasárnap délután tartotta, még pedig a városház nagytermében. Erdélyi Gyula polgármester-helyettes néhány meleg szóval üdvözölve a közönséget átadta a szót Karig Emil tanítóképző-intézeti tanárnak, aki a XVI. század lantos deákjának, Tinódi Sebestyennek életét, költszetét és énekeit ismertette.

Bevezetésében kiemelte, hogy milyen nagy erőfőrrása a nemzetnek a nemzeti hagyományok megőrzése, a multnak, a nemzet nagy alakjainak megbecsülése. Ezután áttért Tinódi alakjának jellemzésére. Rámutatva a szellemi tünemények két okára: a korra és a szerző egyéniségére, először Tinódi korának, a XVI. századnak, jellemző képét rajzolta meg, amelynek három tényezője van: a dinasztia-változás, a török hódítás és a reformáció. Ezután ebbe a korba beállítva Tinódit, jellemezte az ő egyéniségét.

Nagy vonásokban ismertetvén Tinódi életét és műveit, méltatta őt mint történetírót, költőt és zeneszerzőt. Zongorakisérettel mutatta be Riszner Ede zenetanár átirásában Tinódi megható, mélabus dallamait (kilencet) melyeket Szabó Géza IV. é. tanítójelölt énekelt, az előforduló kvarttetet pedig Csernyánszky, Dillmann, Szabó, Ehrlich tanítójelöltek adtak elő Deszezsár vezetésével.

Végül Tinódinak korára és utókorára gyakorolt hatásáról beszélt az előadó, s kiemelve Tinódinak erős hazafias érzését s a nemzetek párt- és valláskülönbség nélkül egy táborba való egyesítésre irányuló törekvését, azzal az óhajjal zárta be előadását: bár csak ma is volnának ilyen Tinódiak.

Az előadás és Tinódi mélabus dallamai nagyon tetszettek a csekélyszámu közönségnek. Nem tudjuk megérteni, hogy Baja város minden szépért és jóért lelkesedő közönsége az idén miért marad távol az ismeretterjesztő előadásoktól, amelyeket a multban annyira felkarolt.

A legközelebbi előadás december hó 8-án, vasárnap délután 4 órakor lesz a városháza közgyűlési termében. Előadó: Kovács Ábel, tanítóképző-intézeti tanár; előadásának címe: Egy kis filozófia.

Az előadásra 20 filléres belépőjegyeket lehet kapni Kollár Á. és ifj. Wagner Antal ur könyvkereskedésében és vasárnap délután a városházán.

Halálozás. Súlyos vesztéség érte Stekler Sándor polgári iskolai tanárt. Felesége, szül. Schönfeld Margit urasszony, hosszas kinos szenvedés után meghalt. A megboldogultat férjén és gyermekein kívül testvérei közöttük Pollák Lajosné urasszony siratják. A megboldogult halála városszerte általános részvétet keltett.

Felülfizetések a Bajai Ipartestület által 1912. évi december hó 1-én rendezett műkedvelői előadás alkalmából dr. Makray László, Preimayer Pál Czérnai Imre 10—10 K, Gyarmati Emil 9 K, Weisz Nándor 6 K, Sugár Henrik (Budapest), Székely Leó, dr. Geiringer János, Fischer Béla, dr. Werner Adolf, 5—5 K, Löwenstein Sándor, N. N. (Budapest), Nesselróth Bernát, Pinkusz Adolf 3—3 K, Halász Károly, Erdélyi Gyula, Fenyvesi Arnold, Király Béla, Schmetzer Ernő. Ujbányai Antal, Nemetz Gyula, Kovács Kálmáné, Ringeisz Antal, Stár Mátyás, Fodor Károly, Antal Lajos, Tinusz Károly, Benák István, özv. Gódár Lajosné, Kádár Sándorné, Rehák György, Gebhardt Jenő 2—2 K, Kovács Ödön, Ackermann József, Karlicskó Mátyás, Kis Mór, Bogdány Mihály, Rónai László, Jaszlics András, Horváth Béla, Tomasics Gyula, Pálffy János, N. N. Krupity János, Halmos Géza, Huber Lajos, Kákonyi Gyula, Vas József, Schwarzinger László, Krauser József 1—1 K, N. N. 60 fill., Jaszlics Ferenc 40 fill. A felülfizetésekért az Ipartestület elnöksége ezuton is hálás köszönetét nyilvánítja.

nitja. Az előadást megismétlik f. hó 8-án d. u. 4 órakor.

Leánykereskedőnek nézték. A bácsalmási és környékbeli svábok, télen, amikor a gazdaságban nincs munka, kimennek németországi gyárakba dolgozni. A Süddeutsche Jutafabrik frankfurti cég megkérte Hoffmann Ferenc bácsalmási gazdálkodót, hogy szerződtesse a cég frankfurti gyárába néhány magyar munkást és ezer korona előleget is küldött neki. Hoffmann Katymáron szerzett a gyárnak munkásleányokat, mikor azonban kiment az állomásra, hogy a leányokat elszállítsa Frakfurtba, a katymári csendőrök leánykereskedőnek nézte, letartóztatta és elkobozta az ezer koronából még meglévő 900 koronáját. A bajba jutott ember arra kérte a csendőröket, hogy az ő költségén táviratozzanak Frakfurtba, ahonnan majd igazolni fogják őt. A csendőrmester föl is adott egy magyarnyelvű táviratot Jutagyár Frakfurt címre, melyben felvilágosítást kért Hoffmann felől. A német posta a táviratot ezzel a jelzéssel küldte vissza Unbekannt. A katymári csendőrök azt hitték, hogy a kérdezett Hoffmann ismeretlen a gyár előtt, ezért három napig foza tartották és keményen vallatták. Hoffmann erősödött, hogy neki nincsenek tisztességtelen szándékai a leányokkal, de nem hittek neki. Végre is a gyár érdeklődött, hogy mi van a megbízottjával s a mikor megtudta, hogy Hoffmann letartóztatták, a német főkonzulhoz fordult. A konzulátus azzal fenyegette meg a községi előljáróságot, hogy jelenti a külügyminiszternél, egyben megbizta Fischeff bácsalmási ügyvédet, hogy tegyen lépéseket Hoffmann kiszabadítása érdekében. Az akciónak meg is lett a foganata, amennyiben Hoffmann szabadonbocsátották és a gyár a 900 koronából visszakapott valamit, amit az eljárás és egyéb költségek fel nem emésztettek.

Karhatalmi zászlóalj. Komor időkben, midőn a rendőrség vagy a csendőrség nem alkalmas a rend fenntartására, rendeltetik ki a karhatalmi zászlóalj, melynek hivatása, készenlétben állani mindaddig, amig az indulási parancs el nem érkezik. Természetesen a katonáknak jóformán éjjel-nappal felöltözve kell várnai a parancsra, s szobájukból el sem mozdulhatnak. Ez olyan mint a hadi állapot. Ilyenkor dupla lénungot és dupla menászt kapnak, naponta két adag két adag kávéval. Természetesen, hogy a két el-fánt védjegyű Diadal pörkölt kávéval, mely a legjobb kávék keveréke s mely a tulajdonos saját módszere szerint olyképen van konzerválva, hogy izét és zamátját évekig megtartja. Csak a zárt csomagra és a védjegyre kell ügyelni. Minden jobb fűszerkereskedésben kapható.

Rum és likőr készítése házilag 50—100 százalék megtakarítással jár, ha a Gyarmati-féle rum- és likőr-eszenciákkal otthon készí-

tik a rumot és likőröket. Számatalan elismerő levél bizonyítja ezeknek kitűnő minőségét. Készítési módja a legegyszerűbb. Érdeklődőknek prospektus és használati utasítással díjtalanul szolgál Gyarmati Emil gyógyszerész. Bármely eszenciának 1 üveg ára 50 fillér.

TELEFONHIREK.

Bpest 1912. december 5.

Szerb konfliktus.

Diplomáciai körökben úgy tudják, hogy az osztrák-magyar—szerb konfliktus dolgában a döntés a jövő hétre várható.

Marinovic szerb tábornok kijelenti, hogy Szerbia ragaszkodik a tengerparthoz és még akkor is megtartja, ha azt fegyverrel kell megvédelmeznie. A balkán szövetség támogatása biztosítva van a részükre.

Szentpétervárról táviratozzák, hogy a cár nyaralójában fontos katonai tanácskozás volt a cár elnöklété mellett.

A „Frankfurter Zeitung”-nak jelentik Pétervárról, hogy az orosz kormány ismételve figyelmeztette Szerbiát, hogy mérsékelje követeléseit és ne legyen abban túlzott.

Rómában tüntetés volt Ausztria-Magyarország ellen.

Belgrádban november hó 23 án agyonlőttek egy Róth Ignác nevű pancsovai gabonakereskedőt kémkedés gyanuja alatt. A külügyi hivatal megállapította Róthról, hogy ártatlan volt és megállapította, hogy több magyar alattvaló van szerb fogságban kémkedés gyanuja miatt

Prizrendben megindult a vizsgálat, amelyben Prohászka is részt vesz. Tanukat hallgatniak ki. A vizsgálat befejezése után nyilvánosság elé viszik az aktákat.

A képviselőház ülése.

A képviselőház ma a kereskedelemügyi tárcát tárgyalta. A statáriális törvényekre kimondták a sürgősséget.

A háború.

A porta hivatalosan közzéteszi, hogy a fegyverszünet — Görögországot kivéve — megkezdődött.

A görögöknek két ágyunaszádja elkezdte bombázni Vulonát és több középület összerombolt. Egy bomba az osztrák magyar konzulátus előtt robbant fel.

A görögök a Dardanellák ellen is indulnak.

FODOR KÁROLY.

segédszerkesztő.

Telefon: Szerkesztőség és kiadóhiv. 101.

Az állandóan melegítő

„METEOR”

KÁLYHÁK

a legjobbak és leg-

tökéletesebbek!

Kevés tüanyag, nagy fűtő-

képesség!

Minden tüzelőanyagra és minden fűtési célra alkalmasak! Kapható úgy egyszerűbb, mint díszesebb kivitelben! Sdđig 800,000 darab van forgalomban. Minden eredeti „Meteor” kettős csillag védjeggyel van ellátva. Óvakodjunk tehát az értéktelen utánzatoktól!

Eredeti METEOR kályhák Baján osakis!

Drescher Gyula

kereskedésében kaphatók.

PÁLCSICS PÁL

**fest, tisztít és bőrkabátokat
feketére gyönyörűen fest.**

Gyűjtő-telep: Erzsébet királyné-ut 15. szám,
Üzem-telep: Mészáros Lázár-utca 60. szám.

BIOGLOBIN.

Vérképző ital! Uj életérőt ad!

Ki idegesnek, erélytelennek, ki kimerítő betegség, vagy súlyos lelki megrázkódtatás következtében gyengének érzi magát, ki vérszegény, kimerült, étvágytalan, fáradt, vagy álmatlan, az ne használjon mást mint a

BIOGLOBINT

Fejlődésben elmaradt gyermekeknek értékes táp- és erősítő-szer.

Egy üveg ára 3:50 K. Próba üveg 2 K.

Kapható:

Schubert városi gyógyszertárban Zombor

2 üveg vételénél portmentesen szállítatik tehát semmiféle költség nincs!

Csak akkor valódi ha az üvegen cégem olvasható.

Hirdetmény.

Csátalja község jegyzői irodájában kifogástalan magaviseletű s a jegyzői teendőkben kellő jártassággal bíró két kisegítő

segédjegyző

egy, esetleg két hónapi időre, 4 korona napidij mellett azonnal felvétetik.

Közigazgatási tanfolyamot végzettek, valamint a német nyelvben jártassak s a személyesen jelentkezők előnyben részesülnek.

SZILVÁSY GYÖRGY
jegyző.

Park-Szanatorium

Budapest, VI. Aréna-ut 84/b. Városliget.
A főváros legújabb szanatóriuma **sebészeti, urológiai és nőgyógyászati osztályokkal**

A legmodernebbül berendezett **sebészeti és nőgyógyászati osztály** 4 műteremmel. Az urológiai osztály, vese, hólyag és prostata betegek részére **diagnostikus és gyógyító-felszereléssel.**

Mérsékelt árak. Kívánatra prospektus.

Vezető főorvos:

Dr. MILKÓ VILMOS operateur.
Az urológiai osztály főorvosa:
Dr. LAKATOS VIKTOR.

SAVOY-SZÁLLODA

Budapest, VII., József-körut 16.

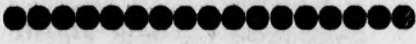
Elsőrangú kényelemmel berendezett utcai szobák, Kitűnő étterem. Mérsékelt polgári árak. Külön termek. Bankettok esküvők rendezése elfogadtatik. Esténként FARKAS VINCE hírneves cigányprimás teljes zenekarával HANGVERSENYEZ. Szíves pártfogást kér *Szabó Tivadar* tulajdonos, a «Nemzeti Kaszinó» v. üzletvezetője és a «Deli» v. főpincére.

Köhöges, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

Réthy-fele pemetefu cukorkáknál!

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan Réthy-félet kérjünk, mivel sok hasonlatlan utánozata van. Az eredetinek minden egyes darabkáján rajta van a »Réthy« név. 1 doboz ára 60 fillér. Mindenütt kapható. Csak RÉTHY félet fogadjanak el

Egyszerűen díszes cementlapok □²-ként 2:24 K-tól kezdve

Osizolt mozaik lapok □²-ként 5 K-tól kezdve

Beton műkölépcső f. mtr.-ként 5 K-tól kezdve

Osizolt granit lépcső f. mtr.-ként 10 K-tól kezdve

Beton sirkeret 2 m. hosszú 1 m. széles 15 K-tól kezdve

Beton sirkeret 1 m. hosszú sirfedőlappal 50 K-tól kezdve

Drótbetétes cementsővek 15-100 cm. átmérőig

Kut fedőlapok betonból 20 K-tól kezdve

Kutmedencék betonból 6 K-tól kezdve

Vizmedencék betonból 18 K-tól kezdve

1 kocsi dunai homok hazaszállítva 4 korona.

Mindenféle beton- és műkö munkát elvállal

Grünhut Miksa

Spitzer-féle téglá- és cemetárúgyára.

Törlesztéses kölcsönöket

engedélyezünk

15-től—65 évig

terjedő időtartamra

4¹/₂ 0 alapon,

kedvező feltételek mellett.

Bajai Keresk. és Iparbank.

A Szegedi Kereskedelmi és Iparbank bajai fiókjának

elsőrendű feltételek mellett nyújt

jelzálogkölcsönöket

földekre 10-től 65 évig terjedhető annuitásokkal, vagy tiszta kamatozású alapon. A kölcsönök lebonyolítása simán, gyorsan, a legmérsékeltőbb költségekkel és a felek iránti legmesszebb menő előzékenységgel történik.

Hirdetések felvételnek a kiadónál.

A Petőfi Sándor utca 11. számú

háza

négy szobás lakással, összes mellékke-
lyiségekkel és nagy kerttel **kiadó.**

Dr. VALENTIN EMIL.

A legelterjedtebb és legjobb

önműködő hordozható és kocsira szerelhető szőlő-, gyümölcsfa-, komló- és sővénypermetező a

SYPHONIA

**Borsajtók.
Hydraulikus sajtók.
Mustszűrő készülékek.
Szőlőzuzogépek.**

Érdeklődőknek bővebb felvilágosítással szolgál:

Ph. Mayfarth & Co. Wien

FRANFKFURTH a M. BERLIN. PÁRIS.

110/a számú illusztrált árjegyzék ingyen és bérmentve. — Képviselők kerestetnek.

Tisztelt Háziasszony!

Vegyen kizárólag két elefánt védjegyű

„DIADAL”

pörkölt kávé

mely a világ
legjobb
kávé-
keveréke

erejét, ízét,
illatát
állandóan
megtartja.

Csak zárt csomagokban e

véd- jegygyel

valódi.

Kapható minden fűszerüzletben.

Óvakodjunk utánzatoktól.

Minden két kilóhoz egy ingyen kávésbögre.

- 1/2 kilo Diadal pörköltkávé . . . 1 kor. 25 fillér.
- 1/2 kilo Salon Diadal pörköltkávé 1 kor. 35 fillér.
- 1/2 kilo Elite Diadal pörköltkávé . 1 kor. 50 fillér.

SALVATOR

GUMMI SARKAK

VILÁG CZIKK

UTÓLÉRHETETLEN
TARTÓSSÁGU!

MINDENÜTT
KAPHATÓ.

Jól főlő magyar lencse

literenként 40 fillérért kapható Bende
Imre utca 3. szám a „Központi” hátsó
kapuja mellett.

